

Wolność z urny

Teresa Dras

„Uwaga, delikatne - Duch Wolności”. Taka pieczęć zostanie przybita do siedmiu urn wyborczych, które dziś w samo południe pocztowcy wyekspedują z Lublina w daleki świat, jako przypomnienie, że 4 czerwca 1989 r. upadł w Polsce komunizm. To część happeningu, jaki w dwudziestą rocznicę wolnych wyborów organizuje na placu Litewskim Ośrodek Brama Grodzka - Teatr NN.

- U stóp marszałka Piłsudskiego stanie w sumie 170 urn, ponieważ w naszym mieście 20 lat temu działało właśnie tyle obwodowych komitetów wyborczych - wyjaśnia Tomasz Pietrasiewicz, dyrektor Ośrodka Brama Grodzka.

Zestawienie 170 urn wyborczych w jednym miejscu ma jeszcze inną wymowę. - To bardzo mocno pokazuje, że o upadku komunizmu zdecydowali ludzie, że przemiany po wyborach są dziełem tych wszystkich, którzy 4 czerwca 1989 r. poszli głosować. Po raz pierwszy nie trzeba było płacić daniny krwi, wystarczyło oddać głos do urny - przekonuje Pietrasiewicz. I dodaje: - To, co się wydarzyło 4 czerwca 1989 r., nie było romantyczne, ale właśnie urny wyborcze zmieniały historię Polski, a potem całej Europy Środkowo-wschodniej.

Budowa instalacji z kartonowych pudeł, przypominających historyczne „urny wolności” zacznie się o siódmej rano, około godz. 10 powinna być już

Urnę wypełnią „Duchem Wolności” prezentują autorzy happeningu z Teatru NN

Wolność jest dziełem tych, którzy 4 czerwca 1989 r. poszli głosować

gotowa. Z wyjątkiem siódemki przygotowanej do wysyłki, pozostałe urny będą do dyspozycji mieszkańców miasta. Będzie można do nich wrzucać swoje marzenia, pragnienia i obawy związane z przyszłością kraju. (Organizatorzy zapewnią kartki i długopisy). - Konkretnie zachęcamy do napisania, jaka będzie Polska za 20 lat. Wypowiedzi wykorzystamy, jak są-

dzie, w ciekawy sposób, ale to na razie tajemnica - zastrzega Piotr Brożek z Teatru NN. Swe głosy do urn wrzucą także uczniowie lubelskich szkół - wszystkich tych, w których 20 lat temu ulokowane były obwodowe komisje wyborcze. Wydarzenia z tamtego czasu przypomną filmy wyświetlane na telebimach.

Punkt kulminacyjny rocznicowej akcji nastąpi o godz. 12. Na plac Litewski wjadą oznakowane samochody Poczty Polskiej i zabrają urny z adnotacją „Uwaga, delikatne - Duch Wolności”. Następnie cztery z nich zostaną wysłane do stolic, w których kilka miesięcy po polskich wyborach wybuchła „Je-

sień Ludów” (Praga, Berlin, Bukareszt, Budapeszt). Adresatem piątej jest Komisja Europejska w Brukseli. Szóstą i siódmą Poczta Polska wyekspediuje tam, gdzie jest wyraźny deficyt „Ducha Wolności”, na Białoruś i do Chin. Happeningiem zainteresowała się londyńska agencja The Press Association, która przysłała do Lublina swojego korespondenta.

W 20. rocznicę wolnych wyborów Ośrodek Brama Grodzka - Teatr NN uruchomił serwis internetowy www.1989.lublin.pl. Z tej samej okazji najnowszy numer czasopisma *Scriptores* nosi tytuł „Siła wolnego słowa. O niezależnym ruchu wydawniczym w Lublinie”.